

et noget mindre af dem, der vare udenfor Stift-
terne; derhos var der forskjellige Classifica-
tioner af Hartkorn; det meest privilegerede
Hartkorn maatte betale et større Bidrag, og
det mindre privilegerede et ringere, og det al-
mindelige aldeles uprivilegerede Hartkorn atter
et mindre; saa at det, som dette sidste Slags
Hartkorn i Jylland kom til at bære ved An-
lægget af Hovedlandeveis paa Dnie, var meget
ubetydeligt. Men Pengebidragene vare overalt
det Mindste, da Hovedbyrden ved Veienes
Anlæg bestod i Naturalarbejde, som hvilede
paa dem, der boede i en Afstand af $1\frac{3}{4}$ Mil
fra Arbejdsstedet. Dette blev ved Forordningen
af 29de September 1841 saaledes forandret,
at for Fremtiden skulde Hovedlandeveisens
Anlæg og Vedligeholdelse være en Statsag,
det vil sige en almindelig Sag for Landet,
som skulde bestrides igjennem Ingenieurcorpset
og skulde tilveiebringes ved Ligninger paa alt
Hartkorn i Riget. I den med stor Overtugt
over Forholdene udarbejdede Lov blev det for-
udsat, at der behøvedes 26 Aar, for at udføre de
Hovedlandeveisens Anlæg, som vare tilbage. Da
Sagen var for i 1840, saa var saavel Stifts-
ternes Provindsstaaender som de jydskes fuld-
kommen enige i denne Endring, og den var
vistnok, idetmindste saaledes som Forholdene
stillede sig, fordeelagtigere for den Deel af
Jylland, hvor Hovedlandeveisene ei endnu vare
udførte, end for det øvrige Rige, thi de fik nu
deres Hovedlandeveis tilveiebragte ved Afgifter,
som lignedes paa hele Landet, dog med et
særligt Bidrag fra Amterne, men som var for
Intet at regne imod de Byrder, Arbejdsdistric-
terne forhen vare undergivne ved Naturalar-
bejde. Imidlertid indkom de jydskes Staaender
med Andragende om, at Hovedlandeveisarbei-
dernes maatte fremskyndes saaledes, at de kunde
tilveiebringes i 13 Aar, istedetfor i 26, og at
Regjeringen vilde gjøre et Forskud dertil, hvil-
ket i Tiden skulde lignedes paa Hartkornet, efter-
at Skatten til Hovedlandeveisens Anlæg var
ophørt, fordi Hovedlandeveisarbejderne vare
tilveiebragte. Der blev allerede kort efterat
et saadant Andragende var indkommet, bevilget
en Sum af 75,000 Rbd. af Finantserne, som et
Forskud i den omhandlede Henseende, men siden
er denne Sum meget betydeligt forøget, og der er

endnu ikke Tale om, at dette Forskud særligt
skal erstattes enten af de Districter, hvis Veie
ved Hjælp deraf bleve tilveiebragte, eller ved
en Ligning over hele Landet. Det Arbejde, som i
Doverensstemmelse med det paa forrige Rigs-
dag gjorte Forslag skulde udføres i næste Fi-
nantsaar, vilde fordre et Tilskud af over
400,000 Rbd., men det er imidlertid i det
foreliggende Finantslovsforslag reduceret til om-
trent 270,000 Rbd., fordi Finantsministeren
med Hensyn til de betydelige overordentlige
Udgifter, som Finantserne have at udrede,
navnlig den ikke ubetydelige Sum, der skal
betales for militære Kjørsler, der bleve ydede
i Krigen, har troet, at det burde indskrænktes
saaledes. Det her i Thinget nedsatte Finants-
udvalg har imidlertid meent, at det burde
være større, og dets Forslag nærmer sig mere
til det, der vilde kræves, naar alle paa forrige
Rigsdag foreslaaede Arbejder skulde udføres.
Hvad der imidlertid vil blive endelig vedtaget,
vil jo senere vise sig; fra mit Standpunkt,
som Indenrigsminister, kan jeg ikke Andet end
ønske, at den større Sum maa blive bevilget,
for at flere Arbejder kunne fuldføres, men det
vil jo komme under nærmere Overveielse,
hvilken af disse Summer man vil tage. Det
kan iøvrigt ikke nægtes, at de Districter, hvis
Hovedlandeveis først nu ere fuldbendte, ere hel-
digen stillede i Sammenligning med de øvrige Di-
stricter, navnlig med Stiftterne i Almindelighed,
der have fuldbragt Hovedlandeveisene ved Natural-
arbejde, hvilket har hvilet tungt paa de saa-
kaldte Veipligtige, eller dem, der boede i en
Omkreds af $1\frac{3}{4}$ Mil fra Arbejdsstedet, ikke
 $1\frac{1}{2}$ Mil, som jeg for ved en Feiltagelse an-
førte. Paa den anden Side vil jeg erkjende,
at Forholdet ikke har stillet sig fuldt saa godt
for disse Dele af Jylland, som man tænkte sig
dengang Loven af 1841 blev forelagt, idet
nemlig Vedligeholdelsesarbejdet paa Landeveisene
udkræver en større Sum end beregnet; Noget,
som for en stor Deel hidrører fra de forhøiede
Priser paa Arbejdskraft og paa Materialier,
og tildeels ogsaa fra den større Færdsel paa
Veiene, som gjør, at der gaaer mere Skid af
dem. Men, uagtet disse Dele af Jylland saa-
ledes ere mindre vel stillede, end man dengang
formodede, de vilde blive, saa ere de dog i det